

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2021/1848**(2021. gada 21. oktobris)****par euro uz nakti izsniegto kredītu vidējā indeksa aizstājējtalona izraudzīšanos****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 23.b panta 8. punktu,

tā kā:

- (1) Euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss (*EONIA*) ir kritiski svarīgs etalons, kas atspoguļo uz nakti izsniegto euro valūtā izteiktu beznodrošinājuma aizdevumu darījumu procentu likmes. *EONIA* tiek izmantots uz nakti izsniegto kredītu indeksu mijmaiņas darījumu un dažādu citu produktu kontekstā. Tas ir būtiski skaidras naudas norēķiniem un ļoti svarīgi citiem nolūkiem, piemēram, dažādām vērtēšanas procedūrām, ko piemēro nodrošinājuma un riska pārvaldības procesos vai grāmatvedībā.
- (2) Sākotnējā *EONIA* aprēķināšanas metodika bija balstīta uz izlases banku iesniegtajiem iesniegumiem. 2018. gada februārī Eiropas Naudas tirgu institūts (*EMMI*), kas darbojas kā *EONIA* administrators, paziņoja, ka *EONIA* atbilstību Regulai (ES) 2016/1011 nevarēs panākt laikā, kad šādi pienākumi tiks piemēroti. Tāpēc *EMMI* un finanšu nozare uzsāka darbu pie *EONIA* sakārtotas likvidācijas. Darba grupa euro bezriskā likmju jautājumos 2018. gada 13. septembrī ieteica euro īstermiņa procentu likmi (*EURSTR*) izmantot kā euro valūtā izteiktu bezriskā likmi, aizstājot *EONIA*. Darba grupa 2019. gada 14. martā publicēja arī ieteikumus par pāreju no *EONIA* uz *EURSTR*, kas ietvēra posmu, kurā *EONIA* aprēķināšanas metodika tiktu grozīta un balstīta uz *EURSTR*, kā arī metodi, lai noteiktu starpības korekciju starp *EURSTR* un *EONIA*.
- (3) Pēc šiem ieteikumiem Eiropas Centrālā banka (ECB) 2019. gada 31. maijā aprēķināja vienreizēju starpību starp *EONIA* un *EURSTR*, kas noteikta 8,5 bāzes punktu apmērā. Tajā pašā dienā *EMMI* paziņoja par *EONIA* pārtraukšanu no 2022. gada 3. janvāra. Pārejas laikā *EMMI* publicēja reformētu *EONIA* metodiku, saskaņā ar kuru *EONIA* ir vienāds ar ECB publicēto *EURSTR*, kurai pieskaitīta vienreizējā starpības korekcija 8,5 bāzes punktu apmērā. Minētā reformētā metodika *EONIA* ir piemērojama no 2019. gada 2. oktobra līdz tā sniegšanas pārtraukšanai 2022. gada 3. janvārī. 2019. gada 11. decembrī Beļģijas Finanšu pakalpojumu un tirgu iestāde (*FSMA*) piešķīra *EMMI* atļauju sniegt un administrēt *EONIA* saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1011 34. pantu, ļaujot izmantot *EONIA* līdz tā pārtraukšanai 2022. gada 3. janvārī.
- (4) Neraugoties uz agrīno paziņojumu par *EONIA* likmes pārtraukšanu no 2022. gada 3. janvāra un nozares agrīnajiem ieteikumiem aizstāt jebkādas *EONIA* atsaucis ar *EURSTR*, jo īpaši attiecībā uz līgumiem, kuru termiņš beidzas pēc minētā datuma, vairākās dalībvalstīs joprojām nav izpildīti daudzi līgumi un finanšu instrumenti, kas atsaucas uz *EONIA*. Tāpēc *EONIA* joprojām ir būtiska loma Eiropas Savienības finanšu tirgos. Turklāt, tā kā notiek process, lai panāktu ekspertu un nozares mēroga konsensu par piemērotu pārejas ceļu, šādi līgumi un finanšu instrumenti parasti neietver piemērotus atkāpšanās noteikumus, kas ietvertu *EONIA* pilnīgu sniegšanas pārtraukšanu. Tāpēc *EONIA* sniegšanas pārtraukšana, iespējams, būtiski traucētu minētajiem līgumiem un finanšu instrumentiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

- (5) EONIA ir noteikts par kritiski svarīgu etalonu saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2019/482 ⁽²⁾. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/168 ⁽³⁾, ar ko Regulā (ES) 2016/1011 iekļāva 23.b pantu, Eiropas Komisijai ir piešķirtas pilnvaras izraudzīties vienu vai vairākus kritiski svarīga etalona aizstājējetalonus, ja ir izpildīti visi Regulas (ES) 2016/1011 23.b pantā paredzētie nosacījumi. EMMI 2019. gada 31. maija paziņojums par EONIA pārtraukšanu kopā ar apstākli, ka minētā paziņojuma izdošanas laikā nebija pēctecīga administrators, kas turpinātu minētā etalona sniegšanu, atbilst nosacījumam Regulas (ES) 2016/1011 23.b panta 2. punkta b) apakšpunktā.
- (6) Turklāt darba grupas euro bezriskā likmju jautājumos dalībnieku sniegtie dati liecina, ka no 2021. gada 9. jūlija Savienībā joprojām tiek piemēroti vairāki tūkstoši atvasināto instrumentu līgumu ar tiešiem EONIA riska darījumiem un nodrošinājuma nolīgumiem, kuros EONIA ir minēta kā procentu likme, kas aptver nodrošinājumu. Abas atsauces jau veido kopējo nosacīto summu vairāku triljonu euro apmērā. Tie paši dalībnieki arī norādīja, ka viņu līgumu pārskatīšanas centieni ir pabeigti vidēji mazāk nekā pusei līgumu, kuros ir atsauces uz EONIA. Minētie pabeigšanas rādītāji norāda uz to, ka visu atlikušo EONIA atsauču individuāla pārskatīšana radīs lielu problēmu līgumslēdzējām pusēm Savienībā, jo īpaši uzraudzītajām struktūrām. Ja nenotiks šādu līgumu pāreja uz izraudzīto aizstājējetalonu, pastāv nopietns līguma noteikumu izpildes neiespējamības risks. Lai gan gaidāms, ka nozares dalībnieki turpinās aktīvu darbu, lai līdz EONIA sniegšanas pārtraukšanai visi līgumi un finanšu instrumenti, kas joprojām atsauces uz EONIA, pārietu uz EURSTR, EONIA atsauču aizstāšanai būtu jāmazina šāda riska materializēšanās, kurš varētu īpaši ietekmēt klientus, kas iesaistās uz nakti izsniegto kredītu indeksu mijmaiņas darījumos, lai ierobežotu procentu likmju risku.
- (7) Ekspertu darba grupas apspriežu rezultātā tika sagatavots sākotnējais novērtējums par EONIA svarīgo lomu finanšu tirgos Savienībā. No minētajām ekspertu darba grupas apspriedēm izrietēja, ka saskaņotas pieejas trūkums radītu juridisku nenoteiktību, kas var izraisīt strīdus un traucējumus. Darba grupa euro bezriskā likmju jautājumos 2021. gada 15. jūlijā nosūtīja arī oficiālu vēstuli, kurā aicināja Komisiju rīkoties, lai ātri izraudzītos EONIA likumisku aizstājējetalonu. Tāpēc ir lietderīgi, ka Komisija izraugās EONIA likumisku aizstājējetalonu, kas jāizmanto jebkurā līgumā un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/65/ES ⁽⁴⁾ definētā finanšu instrumentā, kurš neietver atkāpšanās noteikumus vai piemērotus atkāpšanās noteikumus.
- (8) Apspriedēs, kas notika darba grupā euro bezriskā likmju jautājumos, arī tika norādīts, ka atsauču uz EONIA aizstāšanu līgumos līgumu pārskatīšanas rezultātā bieži vien kavēja to līgumu apjoms, kuru termiņš nebeidzas pirms EONIA beigu datuma 2022. gada 3. janvārī, un grūtības saņemt katra līguma visu pušu piekrišanu. Tas izskaidro līgumu apjomu, kuros joprojām ir atsauce uz EONIA. Ņemot vērā šo situāciju un ņemot vērā datus, ko snieguši darba grupas euro bezriskā likmju jautājumos dalībnieki, būtu jānodrošina, ka uz jebkuru līgumu vai finanšu instrumentu, kurā joprojām ir atsauce uz EONIA, no tā sniegšanas pārtraukšanas dienas attiecas šī īstenošanas regula un likumiskas aizstāšanas pasākuma darbības joma.
- (9) Kopā ar 2019. gada 31. maija paziņojumu par EONIA publicēšanas pārtraukšanu no 2022. gada 3. janvāra EMMI paziņoja par EONIA metodikas izmaiņām, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību Regulai (ES) 2016/1011 un nodrošinātu netraucētu pāreju līdz EONIA galīgai pārtraukšanai. Minētās izmaiņas EONIA metodikai ir piemērojamas kopš 2019. gada 2. oktobra un tieši saista EONIA aprēķinu ar EURSTR izveidi, norādot, ka EONIA ir vienāds ar EURSTR, kurai pieskaitīta fiksēta starpības korekcija, pamatojoties uz ECB aprēķināto starpību. Fiksētas starpības korekcijas pieskaitīšana ierobežo ekonomisko ietekmi, ko rada EURSTR izraudzīšanās par EONIA likumisko aizstājējetalonu visos līgumos, kuru termiņš beidzas pēc EONIA beigu datuma 2022. gada 3. janvārī.

⁽²⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/482 (2019. gada 22. marts), ar kuru groza Īstenošanas regulu (ES) 2016/1368, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 izveido finanšu tirgos izmantotu kritiski svarīgu etalonu sarakstu (OV L 82, 25.3.2019., 26. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/168 (2021. gada 10. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2016/1011 attiecībā uz noteiktu trešo valstu tūlītēju ārvalstu valūtas maiņas etalonu atbrīvojumu un aizstājēju izraudzīšanos noteiktiem etaloniem, kuru sniegšana tiek pārtraukta, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 49, 12.2.2021., 6. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES Dokumenta attiecas uz EEZ (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

- (10) Darba grupas euro bezriskā likmju jautājumos 2021. gada 15. jūlija oficiālajā vēstulē konkrēti tika prasīts, lai EONIA likumiskā aizstājēģetalona pamatā būtu EURSTR, kurai pieskaitīta esošā fiksētā starpības korekcija starp EONIA un EURSTR, tādējādi pārejā izvairoties no vērtības pārvešanas. Ir lietderīgi, lai EONIA likumiskais aizstājēģetalons atspoguļotu ieteikumus no attiecīgās darba grupas bezriskā likmes jautājumos un tādējādi balstītos uz EURSTR, kurai pieskaitīta fiksētā starpības korekcija, ko aprēķinājusi ECB.
- (11) EONIA aizstājēģetalons, izmantojot tiesību aktu, aizstāj visas atsaucēs uz minēto etalonu jebkurā līgumā un Direktīvā 2014/65/ES definētā finanšu instrumentā, kas neietver atkāpšanās noteikumus vai piemērotus atkāpšanās noteikumus saskaņā ar Regulas (ES) 2016/1011 23.b panta 3. punktu. Tādējādi minētais aizstājēģetalons neietekmē līgumus, par kuriem ir veiksmīgi notikušas atkārtotas sarunas, lai nodrošinātu EONIA sniegšanas pārtraukšanu, kā paredzēts Regulas (ES) 2016/1011 23.b panta 11. punktā.
- (12) Ņemot vērā to, ka EONIA vairs netiks publicēts 2022. gada 3. janvārī, izraudzītajai aizstājēģlikmei no minētās dienas būtu jāaizstāj atsaucēs uz EONIA.
- (13) FSMA kā EONIA administratora uzraudzības iestāde un ECB kā centrālā banka, kas atbildīga par EONIA valūtas zonu, sniedza atzinumus par šo regulu.
- (14) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Eiropas Vērtspapīru komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

EONIA aizstāšana

1. Eiropas Centrālās bankas publicēto euro īstermiņa procentu likmi (EURSTR) izraugās kā euro uz nakti izsniegto kredītu vidējā indeksa (EONIA) aizstājēģlikmi atsaucēs uz EONIA jebkurā līgumā un Direktīvā 2014/65/ES definētā finanšu instrumentā.
2. Fiksētā starpības korekcija, ko pieskaita saskaņā ar 1. punktu izraudzītajai aizstājēģlikmei, ir vienāda ar 8,5 bāzes punktiem.
3. EONIA aizstājēģlikmi izraugās saskaņā ar šādu tabulu:

Aizstātais etalons	Aizstājēģlikme	Starpības korekcijas vērtība (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Euro īstermiņa procentu likme (EURSTR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

2. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šo regulu piemēro no 2022. gada 3. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 21. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN
